КРЫВІНКА

ЖНІВЕНЬ

№12 (130)

2013 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

”Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай”.
Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ДЫК ШТО Ж ЗДАРЫЛАСЯ НА ДАРОЗЕ Р-113 УНАЧЫ 17-ГА ЛІПЕНЯ?

Хлопец, які загінуў пад коламі машыны ўначы з 16 на 17 ліпеня на аўтадарозе Бешанковічы - Дразды, мой добры знаёмы. Пяць гадоў я быў у яго класным кіраўніком. І цяпер я шмат думаю пра яго гібель і аніяк не магу даць веры, што ён ляжаў у момант здарэння на праезджай часцы дарогі і загінуў ад наезду.

Аменавітатакаяінфармацыяз'явілася на сайце УМУС РБ у дзень трагедыі, то бок, яшчэ да медэкспертызы. Зразумела, што даць яе мог толькі той, хто прысутнічаў на месцы здарэння адразу пасля яго. І далі яе, вядома, са словаў вадзіцеля, які, само сабой, спрабаваў па-ўсялякаму зменшыць сваю віну. Маўляў, я ехаў, а штосьці ляжала, а я не заўважыў і г.д.

А вось жыхар вёскі Дразды (ён і выклікаў па тэлефоне міліцыю і хуткую дапамогу на месца здарэння), які апынуўся на месцы здарэння праз некалькі хвілін і першым бачыў сітуацыю на дарозе, агучвае факты, якія ставяць пад сумнеў афіцыйную версію здарэння. Я меў з ім гутарку. Сведка распавёў, што ён бачыў пацярпелага не пазней як за 15 хвілін да здарэння, калі сам ехаў у Бешанковічы, а той ішоў насустрач яму. Па словах відавочцы, той ішоў упэўнена, не хістаючыся. І, заўважце, сведка падкрэслівае, што юнак ішоў не па праезджай частцы дарогі, а па абочыне.

Гавораць, што пацярпелы меў у крыві алкаголь. Але ж ён яўна ўсведамляў свае дзеянні, і я ніяк не магу пагадзіцца, што ён быў не ў стане рухацца і раптоўна лёг папярок дарогі "ў паласе руху аўто." Нават, калі б у яго раптоўна спынілася сэрца, ён упаў бы, на маю думку, не папярок дарогі, нагамі на цэнтральную лінію разметкі, а неяк інакш.

Паспрабуем змадэляваць сітуацыю, у якой аказаўся пацярпелы, ідучы дахаты а першай гадзіне ночы. Спачатку ён звоніць сваёму сябру, каб той яго падвёз. І не таму, што яму цяжка ісці. Проста, сябар часта яго падвозіў і не лічыў гэта за вялікую паслугу. Але на гэты раз сябар адмаўляецца, кажа, што ўжо выпіў піва. І тут – о, шчасце! – ідзе спадарожная машына. Зразумела, што юнак, як і любы чалавек у ягоным становішчы, пачаў галасаваць. Можна нават дапусціць, што ён выйшаў крок–другі на праезджую частку, каб яго ў святле фараў надзейна заўважылі. Вось тут і адбыўся наезд.

Што адбылося канкрэтна без дадзеных экспертызы сказаць цяжка. А што ж кажа экспертыза? На якой хуткасці ішла машына? Якім быў тармазны шлях? Які характар пашкоджанняў пацярпелага? І чаму мы ніколі нічога не ведаем пра падобныя здарэнні з афіцыйных крыніц, а вымушаны карыстацца толькі чуткамі?

Адказы на гэтыя пытанні ведаюць нашы праваахоўныя органы. Вельмі хацелася б ведаць і іх версію наконт таго, што адбылося.

Мая ж версія здарэння наступная. Хлопец прагаласаваў, і кіроўца спыніўся. Хлопец абышоў аўтамабіль спераду, каб спытаць у кіроўцы, ці падвязе той яго ў Дразды. І тут ён пазнаў кіроўцу, а кіроўца яго. Гавораць, што раней паміж імі быў нейкі канфлікт. І вось зараз хлопец па той ці іншай прычыне не сеў у аўтамабіль, або яго не ўзялі, сказалі нешта накшталт "шыбуй сваімі ножкамі".

І юнак пайшоў назад на абочыну зноў-такі спераду аўта. У гэты момант стаячы аўтамабіль ірвануўся наперад. Ці то ў кіроўцы нага саскочыла з педалі счаплення, ці адбылося нешта іншае. Але факт застаецца фактам: пасля такога раптоўнага рыўка чалавек на нагах устаяць не можа, а на аўта няма аніякіх пашкоджанняў. І цела падае якраз у той бок, куды накіроўваецца чалавек. У нашым выпадку галавой у бок абочыны. І ляжыць "на праезджай частцы дарогі ў паласе руху аўта", як пра тое і напісана ў міліцэйскай аператыўнай зводцы.

Вось так, на маю думку, і адбыўся "наезд на ляжачага на праезнай часткі ў паласе руху аўто 20-гадовага мясцовага жыхара, які пры дастаўленні ў бальніцу сканаў."

Падкрэсліваю яшчэ раз, што гэта толькі мая версія таго, што адбылося. А пра афіцыйную хацелася б калі-небудзь пачуць.

Г.Станкевіч

ФЕРМАПІЛЫ

Мы стаім у цясніне.
Нас, быццам ваўкоў, атачылі.
Прапануюць нам здацца,
Гаранты нават даюць.
Толькі мы пакляліся,
Што лепш у магіле спачынем,
Ды не здрадзім,
Ў бядзе не пакінем
Радзіму сваю.

Ёй сягоння цяжэй,
Чым было за царамі калісьці,
Бо знявечаны душы людскія
І страчаны сцяг.
Спанталычыўся ў рабстве
Застрашаны люд паспаліты,
І балюе зняважлівы зброд
На ягоных касцях.

Хоць не трыста нас – больш,
Ды адно – гэта жменька малая.
Што паўстане народ шчырадайны,
Бракуе надзей.
Ноч пануе наўкол,
Толькі зоры й паходні палаюць.
Ды прыгледзься: расплюшчвае вочы
Няскораны дзень!

Мусіць ён зазірнуць
У наш затхлы задушлівы морак –
Нараджаецца вольнасць заўжды
З светлай мары адной.
Хіба толькі сляпы не заўважыць:
Святлеюць прасторы,
Ў курчах круціцца ноч,
Што імгліць над краінай маёй.

Мы ў цясніне стаім,
Толькі ў сэрцах няма паняверкі:
Мы на роднай зямлі
За світанак вядзём смяротны бой.
І гатовыя мы
Ў гэтай бітве з цямрэчай памерці,
Толькі б сонца хутчэй узышло
Над радзімай зямлёй.

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

ЭПІДЭМІЯ

СВІНАЯ ЧУМА Ў БЕШАНКОВІЧАХ

Пятніца, 26-га ліпеня. Дзесятая раніцы. На Бешанковіцкім рынку толькі і чуваць размовы, што пра афрыканскую свіную чуму. Гавораць пра тое, што раніцай па раённаму радыё папярэдзілі людзей, што ім даецца два дні на тое, каб знішчыць сваіх свіней. Нібыта на комплексе ў "Свіціна" захварэлі свінні.

Пасля абеда а палове чацвёртай тэлефаную ў Верхнякрывінскі сельскі Савет. Там пацвярджаюць, што толькі што ім тэлефанаваў начальнік райсельгасхарчу С. Акуневіч. Ён даваў устаноўку на тое, каб за два дні жыхары сельсавета зарэзалі сваіх свіней.

На Бешанковіцкай раённай ветэрынарнай станцыі тэлефон падняла тэхнічка. "Нічога не ведаю, на станцыі ўсе кудысьці паехалі."

Не адказвае і аддзел інфармацыі раённага выканаўчага камітэту. Маўчыць рэдакцыя раённай газеты. Урэшце падымаюць слухаўку ў прыёмнай райсельгасхарчу. Але на маё пытанне, што робіцца ў раёне паступае адказ: "Я вам аб'ясніць не магу. Я не ветурач."

Вечарам праз розныя каналы ўдаецца здабыць інфармацыю, што на Свіцінскім комплексе сёння працавалі віцебскія і мінскія спецыялісты, якія мусяць паставіць канчатковы дыягназ. На 18.00 акт аб захворванні напісаны не быў.

З вялікай доляй верагоднасці можна сцвярджаць, што ў раёне з'явілася афрыканская свіная чума. І, падобна на тое, што яе "не прызнаюць", як не прызналі ў Сенненскім раёне. Свіцінскі комплекс пакрысе ліквідуюць, а для эканомікі раёна наступяць не лепшыя часы.

Г.Станкевіч

НАША ЖЫЦЦЁ

ПЕРШЫЯ АХВЯРЫ БУДАЎНІЦТВА МОСТА

Жыхары дома № 2 па вуліцы Ясеніна ў Бешанковічах пачалі разбіраць свае гаспадарчыя пабудовы. Бо чыноўнікі сцвярджаюць, што яны перашкаджаюць распачаць падрыхтоўчыя работы для будаўніцтва моста праз Заходнюю Дзвіну.

Раней жыхарам дома былі накіраваны прадпісанні, згодна з якімі да 29-га ліпеня гаспадарчыя пабудовы і гаражы мусілі быць знесены самімі гаспадарамі.

І цяпер, нягледзячы на спёку, жыхарам прыйшлося разбіраць свае будынкі. Пры гэтым адзін з пенсіянераў, які пражывае ў доме № 2, сарваўся з даху свайго хлеўчука і зваліўся. Сур'ёзных пашкоджанняў ён не атрымаў, але ў яго пачаў скакаць крывяны ціск, з-за чаго прыйшлося звяртацца ў райбальніцу.

Зразумела, што да 29-га ліпеня знос гаспадарчых пабудоваў скончыцца не мог, бо аб'ёмы працы вельмі вялікія, нават непад'ёмныя для пажылых людзей, якія тут пераважна пражываюць.

Але жыхароў дома № 2 яшчэ не пакідае надзея, што да іхніх зваротаў у розныя інстанцыі прыслухаюцца і, калі не адменяць будаўніцтва моста, то хаця б перанясуць яго на колькі метраў ад дома.

М.Васільеў

АБ'ЯВА

- ***Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.***
- ***Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.***
- ***Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Крывінка».***

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

ЗЕРНЕ … НА СМЕТНІКУ

З пачаткам жніва Ранчыцкі сметнік ажыў. Сюды штодзень завітвае трактар з вялізным прычэпам і проста на дарогу выгружае змесціва.

Так званыя адкіды з ачысткі зерня. Але, калі добра прыгледзіцца, то ў гэтых адкідах убачыш шматлікія зярняты пшаніцы.

Прадпрымальныя людзі заварочваюць той трактар да сябе дахаты і прасейваюць тыя адкіды. Кажуць, што з тоны адкідаў выходзіць каля двух мяхоў чыстага зерня.

Невялікі бізнес, але ж…

Нехта паклапаціўся, каб тое зерне вырасла, а нехта дае каманду, каб яго вязлі на сметнік.

Дый на сметнік яно не трапляе, а, як бачна на здымку, яно вывальваецца проста на дарогу.

М.Васільеў

ЯК МЫ СВЯТКУЕМ

ПУЛЯННЕ Ў НЕБА

Асноўнае палітычнае свята з грукатам прайшло. Цяпер, калі вайскоўцы «адстраляліся», чыноўнікі адрапартавалі, а разявакі супакоіліся, можна без ідэалагічнай істэрыкі, спакойна паразважаць: ці тады яно праводзіцца і як? Меркаванне грамадзян у інтэрнэце і ў незалежных СМІ адназначнае: дзень абраны не той і святкаваць трэба сціплей, без купецкага разгулу.

Яшчэ раней, калі было абнародавана паведамленне пра пампезны ваенны парад і шэсце, у многіх людзей узнікла пытанне: навошта без юбілейнай даты, у год, аб'яўлены ўладай Годам беражлівасці, выкідаць грошы на вецер?

Пасля свята пытанняў з'явілася болей. Перад парадам, які любіць кіраўнік краіны, а таксама чыноўнікі, вайскоўцы, каб не толькі пакрасавацца, але і пасля «поспеху ў арганізацыі» ўдалага маршыравання мець падзяку або новую зорку на пагонах, сталіца стаіць на вушах. Людзям не даюць спаць трэніроўкі. Прытым логіку зразумець цяжка. Калі рэпетыцыі праходу яшчэ неяк апраўданы, то бабаханне феерверкаў выклікае поўнае недаўменне.

Свята пакінула дзіўнае ўражанне. Атрыбуты яго былі: начальства стаяла на трыбуне, праходзілі вайскоўцы, тэхніка, спартсмены, луналі сцягі. З другога боку — не пакідала адчуванне, што наладжана ўсё для абмежаванай кагорты людзей (свята па прапусках!) і паўтарае вядомы антураж. Нават зводная рота ганаровай варты, скапіраваная з крамлёўскага падраздзялення часоў СССР, што «упорно тренируется месяцами, до 8 часов в день, чтобы достигнуть такого однообразия», не змагла ажывіць яго новымі прыёмамі. Віртуознасць герояў «плац-парада» выклікае нядобрыя асацыяцыі. Беларусы заўважаюць, што ўлада стараецца ўвесці «однообразие» у маштабах краіны, прымусіць хадзіць строем усё грамадства.

Міліцыя рапартавала, што ў свяце прыняло ўдзел 1,5 мільёна чалавек, хоць для гэтага трэба было б вывесці на вуліцы ляжачых хворых, інвалідаў і немаўлят. Тэлебачанне абвергла абсурдную лічбу. З верталётнай вышыні камеры паказалі, што не запоўнены нават газоны навокал месца правядзення свята, а далей ад яго — надзіва пусты, як вымерлы, горад.

Французскія журналісты з «RFI « заўважылі гэта: «Значная частка гараджан свята (Дзень Незалежнасці) відавочна ігнаруе, кіруецца на прыроду ці займаецца сваімі справамі. Для многіх сёлетні Дзень Незалежнасці — проста выходны. Эстэтыка арганізаваных уладамі свят выклікае нараканні значнай часткі беларусаў. Яны задаюцца пытаннямі: каму патрэбны парад, калі яго неаднаразовыя рэпетыцыі не толькі перашкаджалі звычайнаму жыццю сталіцы Беларусі па вечарах і начах, але сапсавалі дарожнае пакрыццё на галоўных магістралях горада? У колькі абышлася падаткаплацельшчыкам дэманстрацыя ваеннай і эканамічнай моцы? Ці выпадкова Дзень Незалежнасці Беларусі супаў з днём нараджэння Франца Кафкі?»

Апошняе пытанне французаў з яўным намёкам. Творчасць аўстрыйскага пісьменніка якраз вызначаецца майстэрскай выявай розных фантастычных пераўвасабленняў, жахаў і кашмараў.

Дзень незалежнасці ва ўсіх краінах свету лічыцца галоўным святам, якое абгрунтавана нацыянальнай гісторыяй, дружна прынята насельніцтвам, а таму адзначаецца светла, радасна. Нажаль, у Беларусі вызначэнне даты адбывалася без абмеркавання грамадзянамі, валюнтарысцкім спосабам зверху. Фармальнасці нібыта былі захаваны, але мы ведаем, як «бліскуча» праводзіцца ў нас выбары і рэферэндумы.

Рэжым змяніў былую дату Дня незалежнасці на 3 ліпеня, спадзеючыся, што гэта спадабаецца, бо спрацуе адлакіраваная і намёртва ўбітая прапагандай у свядомасць электарата героіка вайны. Але ж у краіне, акрамя бяздумных спажыўцоў прымітыўных фальсіфікацый, ёсць незашораныя людзі, што паказалі нават першыя прэзідэнцкія выбары і два рэферэндумы, калі частка грамадзян «не клюнула» на дэмагогію і папулізм. Як нельга прымусіць сілай дзяўчыну пакахаць нялюбага, так немагчыма адукаванаму, культурнаму беларусу прыняць гістарычную і эстэтычную неабгрунтаванасць, яўную эклектычнасць сцяга, герба, гімна, згадзіцца з іншымі падтасоўкамі. З ліпеня 1944 года танкі Чырвонай Арміі ўварваліся толькі ў Мінск, а вялікая частка Беларусі была яшчэ пад ботамі фашыстаў. Якая ж гэта незалежнасць?

Кіраўніцтва Беларусі, Расіі ўхапілася і трымаецца за Перамогу 1945 года, бо яна дапамагае ўтрымліваць уладу, бо ў сучасным жыцці цяжка знайсці нешта гераічнае. Рэчаіснасць больш характарызуюць гвалтаўнікі, злодзеі, махляры, п'яніцы. Але ж і апошняя крывавая вайна — гэта не толькі гераізм, але і каласальныя ахвяры, пра якія трэба памятаць і гаварыць.

Чытачам будзе карысна ведаць меркаванне на гэты конт выдатнага паэта, франтавіка Б. Акуджавы. Неяк напярэдадні Дня Перамогі яму патэлефанаваў басавіты, «тлусты» генеральскі голас: «Вы должны как участник Великой Отечественной войны выступить перед военнослужащими, которыми я командую…» Гаварыў ён нудна, доўга, націскаючы на слова «должны». Булат Шалвавіч адказаў: «Я никому ничего не должен. Никакую великую войну не знаю. Была великая бойня. Людей убивали тысячами. Выступать у вас я не буду».

Ідэалагічная эксплуатацыя вайны прыкрывае разрастанне сілавога блока, што неапраўдана ні канстытуцыйным статусам Беларусі, ні геапалітычным становішчам, ні ўнутранай сітуацыяй. Княства Манака таксама мае армію, але яна меншая па колькасці, чым сімфанічны аркестр. Краіне дастаткова невялікай, кампактнай, мабільнай арміі, бо, нягледзячы на штодзённыя прапагандысцкія згадкі пра ворагаў, ніхто на нас нападаць не збіраецца. Калі і будзе захоп, то не ваенным, а іншым метадам.

Смешным выглядае таксама маханне тутэйшых палітыкаў кулаком перад нейкім абстрактным агрэсарам з-за шырокай спіны Расіі. Свет выдатна ведае, што ўяўляе сабой Беларусь у эканамічных і ваенных адносінах. Патэнцыял яе вельмі сціплы…

Практыка паказала, што бескантрольнае асваенне бюджэтных асігнаванняў на армію прыводзіць да маштабных злоўжыванняў, аб чым сведчыць татальны крадзеж у Міністэрстве абароны РФ, дзе махляры нагрэблі мільярды рублёў. Пра такія дзеянні ў Беларусі (у меншых аб'ёмах), улада, хоць скрозь зубы, але таксама паведамляе насельніцтву. Акрамя таго, на постсавецкай прасторы выбухаюць склады старых артылерыйскіх запасаў. Часта гінуць вайскоўцы і мірныя людзі, даводзіцца высяляць цэлыя пасёлкі, выплачваць кампенсацыю. Разумнаму чалавеку ясна, што выдаткі на армію — на 50% тупое пулянне ў неба. Гэта тычыцца і разбухлага чыноўніцкага апарата, міліцыі, спецслужбаў.

Сяджу, думаю, а за начным акном зноў выбухаюць петарды, узлятаюць ракеты. Цяжка сказаць, чым адрозніваецца рэстаранна-дваровая вакханалія ад святочнага санкцыянаванага пуляння, калі разявакі глядзяць у неба, дзе народныя грошы, у тым ліку і іхнія, на імгненне ўспыхваюць каляровымі агнямі, каб ператварыцца ў дым і развеяцца.

Сяргей Законнікаў

ЗНІКАЮЧЫЯ ВЁСКІ

ПАДАРОЖЖА Ў ВЁСКУ ДУБРОЎКА

Вёсак з такой назвай у атласе аўтамабільных дарог Беларусі (2011-га года выдання) я налічыў больш за тры дзесяткі. І ў суседняй Расеі такія назовы не рэдкасць.

Утварылася назва ад слова "дуброва", то бок, месца, дзе растуць дубы. А невялічкую дуброву называюць дуброўкай. Так мусіла б называцца і наша вёска, што ляжыць у нейкіх сямі кіламетрах на поўдзень ад Бешанковічаў. Але ж без уплыву "вялікога і магучага" не абышлося і тут. Па-расейску "дуброва" будзе "дубрава", а вёска з Дуброўкі стала Дубраўкай.

Я падарожнічаў на сваім нязменным ровары, балазе дарога дазваляла гэта зрабіць. А вось гадоў 20 таму паездка ў вёску нават улетку была праблематычнай з-за адсутнасці ўсялякіх транспартных шляхоў. Думаецца, што гэта і з'ўлялася галоўнай прычынай, чаму людзі з Дуброўкі з'ехалі.

Сёння тут стала пражываюць тры сям'і. Яшчэ адна гаспадыня – Алена Дзмітрыеўна –жыве ў Дуброўцы большую палову года, з'язджаючы ў Віцебск толькі ўзімку. Яна ў размове некалькі разоў падкрэсліла, што Савецкая ўлада пальцам не пашавяліла, каб зрабіць тут хоць штосьці. "Нават кладку праз Крывінку рабіла я разам з суседкай Палінай Рыгораўнай".

Паліна Рыгораўна разам з мужам Аляксандрам Максімавічам – пенсіянеры. Але дасёння вядуць гаспадарку, маюць каня і карову. Шкадуюць, што напярэдадні прыйшлося ліквідаваць сваіх свіней. Хаця аніякай небяспекі нікому яны не ўяўлялі. Цяпер пакінулі сябе і сваіх родных без сала. "У мінулую пятніцу купілі ў Бешанковічах маразілку, ледзь дасталася апошняя. Людзі расхапалі ўсё. А сала не нарасло яшчэ. У два пальцы – гэта ж не сала."

Паліна Рыгораўна распавядае далей: "Цяпер тут жыць можна. Ёсць добрая дарога. Раз на тыдзень прыходзіць аўталаўка. Праўда, увесну два месяцы яна не магла да нас дайсці, бо дарога ў адным месцы правалілася. Колькі разоў я званіла ў райвыканкам, а дарогу так і не навялі."

Другі старажыл вёскі, Барыс Яўгеніевіч, таксама пенсіянер. За жыццё дзе толькі не працаваў. А дажываць свой век вярнуўся ў родную Дуброўку. Ён тут не сумуе. На двары пастаянна грае музыка. А на сценцы хлеўчука ўтульна ўладкавалася спадарожнікавая антэна. Пры хлеўчуку акуратна складзены бярозавыя дровы. Узімку будзе цёпла.

Яшчэ аднаго сталага жыхара Дуброўкі я шукаць не стаў. Бо рызыкаваў заблудзіцца на някошанай вуліцы калісьці вялікай вёскі. Сюды не прыязджае абкошваць раённы аддзел культуры, не бывае ён тут і з канцэртамі на свяце вёскі.

Адносіны чыноўнікаў да дуброўцаў неяк выказала прадавачка з забуксаваўшай аўталаўкі: "Мне трэба ехаць людзей карміць!" – прагучала з яе вуснаў у роспачы. "А мы хто?" – разгублена падумалі людзі з маленькай вёскі, якая ляжыць у сямі кіламетрах ад райцэнтра.

Г.Станкевіч

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

ДАРОГА, НА ЯКОЙ МОЖНА ЛЁГКА ЗАГІНУЦЬ

На гэтай дарозе я 17 гадоў ад'ездзіў у Пяцігарскую школу. Залетась яе пачалі рамантаваць і да Янаўшчыны трохі давялі да ладу. А ў Мамойках нават зрабілі ходнікі для пенсіянераў. Але не зрабілі тое, што трэба планаваць і рабіць абавязкова на любой дарозе – веладарожку або, на крайні выпадак, паўметровую стужку асфальту за абмяжавальнай лініяй разметкі.

У вёсках, якія ляжаць блізу райцэнтраў, вялікая колькасць сяльчан карыстаецца роварамі. Да такіх вёсак належаць і Верхняе Крывіна, і Старыя Ранчыцы, і Камоскі, і Ржаўка, і Дразды.

Каб пацвердзіць сваё меркаванне, 30-га ліпеня я прыехаў пад Дразды на тое месца, дзе нядаўна загінуў 20-гадовы юнак, і пастаяў роўна 20 хвілінаў: з 8.30 да 8.50, фіксуючы ўбачанае на лічбавік.

За гэты час паўз мяне на роварах праехала 11 чалавек, як у райцэнтр, так і ў вёску.

А дарога ад Драздоў да Бешанковічаў вузкая, ды яшчэ не мае нават паўметра заасфальтаванай абочыны. Кіроўцы машын, якія тут хапае ў розны час сутак, пастаянна прыцiскаюць веласіпедыстаў да самай абочыны.

Асабліва небяспечнае месца на дарозе ў так называемых Вітулях. Дарога тут настолькі сціснута з бакоў агароджай, што яе пераадолець можна толькі з вялікай рызыкай. Тут няма не толькі веладарожкі, нават знака, які б абмяжоўваў хуткасць, няма.

Ёсць толькі вянкі, якімі адзначаны месцы, дзе калісьці гінулі людзі.

Г.Станкевіч

КАЛІЙНАЕ ПЫТАННЕ

«БЕЛАРУСЬКАЛІЮ» АБ'ЯЎЛЕНА «ВАЙНА НА ЗНІШЧЭННЕ»?

Маскоўскую біржу працягвае штарміць пасля абвяшчэння савета дырэктараў «Уралкалія» аб разрыве картэльнай дамоўленасці з беларускім партнёрам.

Пасля падзення амаль на 20% у аўторак, у першыя хвіліны гандлю 31 ліпеня акцыі расійскага калійнага манапаліста патаннелі яшчэ на 4%.

Шок інвестараў зразумелы. Калі ў пачатку года «Уралкалій» збіраўся скараціць вытворчасць амаль у два разы, каб утрымаць зніжэнне сусветных коштаў, то зараз стратэгія кампаніі дыяметральна - на максімальнае нарошчванне аб'ёмаў і цэнавую вайну з канкурэнтамі. І гэта пры тым, што вынікам такой палітыкі, як чакаецца, будзе радыкальнае памяншэнне прыбытку самой расійскай кампаніі.

«У выпадку 25-працэнтнага зніжэння коштаў у другой палове 2013 года чысты гадавы прыбытак« Уралкалія », па нашых разліках, можа скласці парадку 870 млн. даляраў, што азначае падзенне больш чым на 45% у параўнанні з папярэднім годам», - прагназуе Васіль Тануркаў , аналітык расійскай інвестыцыйнай кампаніі «Вялес Капітал».

Расійскія эксперты падкрэсліваюць, што з пункту гледжання бізнесу дзеяньням "Уралкалія» ніякага лагічнага тлумачэння няма.

«Супрацоўніцтва ў рамках БКК дазваляла падтрымліваць зручныя цэны, таму іншых прычын, акрамя адносін з беларускім бокам, у дзеяннях кампаніі я не бачу», - сказаў у каментары для Naviny.by старэйшы аналітык расійскага агенцтва «Інвесткафе» Андрэй Шэнк.

Забяры ў мяне адно вока, але ў суседа - два

Але наступствы гэтай «калійнай вайны» могуць быць значнымі і для Беларусі.

Бо планы «дабраць па аб'ёмах тое, што страцілі ў цане», якія раней агучваў прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч, маглі спрацаваць для «Беларуськалія» толькі ва ўмовах супрацоўніцтва з расійскім партнёрам. Ва ўмовах жа цэнавай вайны «рост аб'ёмаў продажаў на наступны год не зможа кампенсаваць падзенне коштаў», адзначае Васіль Тануркоў, называючы дзеянні расійскага манапаліста «вайной на знішчэнне». Пры гэтым, на яго думку, «захаванне спотавых цэн на ўзроўні каля 300 даляраў за тону прывядзе ў 2014 годзе да далейшага зніжэння чыстай прыбытку (« Уралкалія ». - Naviny.by) - аж да 450 мільёнаў даляраў».

Андрэй Шэнк таксама лічыць, што, хоць патанненне цэн і прывядзе да росту попыту, але гэта пакрые павелічэнне вытворчасці толькі часткова. Таму за збыт нарошчаных аб'ёмаў калійнай прадукцыі расійская і беларуская кампаніі сутыкнуцца ў жорсткай канкурэнцыі.

Усю сур'ёзнасць сітуацыі падкрэсліваі і зваротная заява ААТ "Беларуськалій", што кампанія спешна рыхтуе новую стратэгію продажаў у сувязі з новымі ўмовамі на сусветным калійным рынку.

Сплананаваны напад

Расійскае выданне «Камерсант» адзначае ў рашэннях савета дырэктараў «Уралкалія» яшчэ адну дзіўнасць. Бо ўсяго за некалькі дзён да скандальнага аўторка прадстаўнікі гэтай кампаніі пацвярджалі сваю прыхільнасць супрацоўніцтву з беларускімі партнёрамі. Наіўны назіральнік мог бы выказаць здагадку, што рашэнне стала хутчэй эмацыйным - пад уплывам паведамленняў аб магчымасці выкарыстання Менскам «шэрых схем» па продажы дадатковых аб'ёмаў угнаенняў, накшталт той, пра якую Naviny.by пісалі на мінулым тыдні.

Але шэраг найбуйнейшых акцыянераў «Уралкалія» паскорана прадалі свае пакеты яшчэ ў пачатку ліпеня, што наводзіць на думку аб іх інфармаванасці пра ўзрушэнні ў блізкай будучыні.

«Калі ўлічыць, што некаторыя буйныя мінарытарыі выходзілі з папер «Уралкалія » незадоўга да абвяшчэння значнай падзеі для кампаніі і ўсёй галіны ў цэлым, можна сказаць, што інсайдэрская гульня ў дадзеныя паперы, хутчэй за ўсё, была», - адзначае старэйшы партфельны кіраўнік КК « Капіталъ » Вадзім Біт-Аврагім.

А гэта значыць, што ў час апошняга візіту Сулеймана Керымава ў Мінск і працы камісіі па вырашэнні спрэчных пытанняў расійскі бок, мабыць, ужо рыхтавала цяперашні дэмарш. Прычым некаторыя расійскія аналітыкі мяркуюць, што пытанне стаіць не толькі і не столькі ў урэгуляванні спрэчкі вакол сумеснага трэйдара, колькі аб паглынанні «Беларуськалія».

Такім чынам, цяперашні скандал, падобна, з'яўляецца працягам рэйдэрскай атакі на «Беларуськалій», якая пачалася ў мінулым годзе з ліквідацыі беларускага «растворительного» бізнесу. А гэта значыць, што эканамічны ціск з боку Масквы (па меншай меры - ўрада РФ) будзе нарастаць аж да вырашэння пытання аб прыватызацыі «Беларуськалія», ад якога, па нядаўніх словах прэм'ер-міністра РФ Дзмітрыя Мядзведзева, Мінску «не адкруціцца».

Стась Івашкевіч

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

"НАРОДНЫ РЭФЕРЭНДУМ" ДАБРАЎСЯ ДА СЕЛЬСКАЙ МЯСЦОВАСЦІ

6 жніўня ініцыятары "Народнага рэферэндуму" мелі сустрэчы з людзьмі ў Слоніме і вёсцы Дзераўная Слонімскага раёна. Прычым у Дзераўной гэта былі першыя шчыльныя камунікацыі з насельніцтвам сельскай мясцовасці ў межах рэферэндумнай кампаніі.

Першы намеснік старшыні Руху "За Свабоду" Юрась Губарэвіч зазначае, што ідэя была ўспрынята пазітыўна, і робіць выснову аб неабходнасці больш частага наведвання апазіцыянерамі вёсак.

Дзераўную населяюць каля паўтысячы чалавек, вёска мае статус аграгарадка, але сітуацыя з сацыякультурнай інфраструктурай вартая жалю, кажа Губарэвіч. Напрыклад, у вёсцы ёсць вялізны Палац культуры, збудаваны ў 1985 годзе тутэйшым калгасам-мільянерам. Але з 1990-х ён пачаў прыходзіць у занепад.

"Па прызначэнні Палац культуры ўжо не выкарыстоўваецца, хаця тут маюцца вялікая глядзельная зала, спартовая зала, калісьці мясцовыя жыхары гулялі ў більярд, баскетбол. Цяпер яны скардзяцца, што не маюць магчымасці такога адпачынку. Вокны выбітыя, батарэі вынесеныя, паркет раструшчаны. Будынак расцягваецца", - кажа Юрась Губарэвіч.

Мясцовы прадпрымальнік прапаноўвае арганізаваць тут дрэваапрацоўку, забяспечыць жыхароў Дзераўной некалькімі дзясяткамі працоўных месцаў, а ўжо зараз выставіць ахоўнікаў, каб будынак не занепадаў далей. Але пакуль бізнэсовец не можа знайсці агульную мову наконт такога праекта з уладамі.

"На сустрэчу з намі прыйшлі каля 15 чалавек. Не было ніводнага, хто падтрымліваў бы існуючы рэжым. Падзенне ўзроўню жыцця тут наўпрост звязваюць з палітыкай уладаў. Кажуць, што наспеў час нешта мяняць. Але адзначу, што да такіх высноваў вясковы народ даспеў самастойна. Мы даведаліся, што ніхто тут ніякіх інфармацыйных матэрыялаў ад апазіцыі не бачыў. Вяскоўцы выказалі пажаданне, каб альтэрнатыўныя ўладам палітыкі прыязджалі да іх часцей", - адзначае Губарэвіч, які быў у Дзераўной разам з Андрэем Дзмітрыевым з "Гавары праўду" і Аляксеем Януковічам, старшынём Партыі БНФ.

Юрась Губарэвіч робіць выснову: "Сітуацыя мяняецца. Жыхарам сельскай мясцовасці ўжо нельга назваць безумоўным электаральным апірышчам дзейнай улады. Адпаведна апазіцыі варта хадзіць у народ не толькі па гарадах".

МЕРКАВАННЕ

СВИНСТВО

А помните, как люди просили: "Не стройте свинокомплексы прямо возле наших домов... Отводите под них территории где-нибудь подальше от жилья, от деревень..." Кто тогда прислушался к этим просьбам?

Возьмем хотя бы последний пример такой проигранной войны в Воложинском районе, когда люди пытались не допустить строительство СООО «Данпрод» комплекса на 110 тысяч голов свиней (к которому, говорят, имеет прямое отношение бизнесмен Юрий Чиж). И при этом жилые дома попали даже в километровую санитарную зону, предусмотреную для таких объектов Минздравом.

Однако возмущение и протесты власти просто проигнорировали. Тогда говорили, что все по нормам, все по правилам, все предусмотрено. А вот сейчас выясняется, что в радиусе 5 километров от свинокомплексов нельзя держать свиней. И желательно, чтобы там никто не жил, потому что люди тоже являются разносчиками инфекций. А еще очень хорошо, чтобы близко не было крупных трасс, потому что самую разную заразу можно привезти на колесах машин...

Вот только в Воложинском районе, где просто силой вперли огромный свинокомплекс, все было ровно наоборот: и деревни с личными кабанчиками, и международная трасса рядом. Однако когда разрешали строительство, никто об элементарных правилах ветеринарной безопасности не хотел ни знать, ни думать.

Программа развития свинокомплекса принималась в 2011 году. И ни одним своим пунктом она не предусматривала вынос имевшихся "ароматных производств" подальше от деревень. Более того, тогда постановили увеличить мощности 107 имеющихся свинокомплексов и добавить к ним 110 новых, которые уж точно можно и нужно было строить с учетом того, что даже в наше дисциплинированное государство могут проникнуть самые разные инфекции.

Ладно, не в белорусской традиции думать о людях, но о свиньях, об их безопасности могли подумать! В конце концов, государственные умы планировали настоящий прорыв в экспортоориентированной отрасли, большие финансовые вложения. И должны, просто обязаны были предусмотреть, чтобы какая-нибудь баба Маня со своим поросенком не пустила под нож миллионы долларов, вкладываемых в амбициозный проект по зарабатыванию валюты.

То есть комплексы изначально должны были строить так, чтобы в радиусе пяти километров не было деревень. Но ведь нет! Не думали ни о бабе Мане, ни о свиньях. Только о суммах с большими нулями думали. Теперь имеем результат. Планы по экспорту белорусской свинины накрылись медным тазом, и не на один год. Сотни тысяч баб Мань, которых сегодня заставляют убивать свиней, рыдают над своими поросятами и проклинают это свинское государство. И при этом официально говорится, что виноватых нет. Что все случилось как-то само собой, без участия человеческого фактора с печатями и полномочиями.

Извините...

В стране есть Департамент ветеринарного и продовольственного надзора, который вообще-то должен знать и помнить, что свиньи болеют. А, значит, комплексы надо строить так, чтобы максимально их обезопасить.

Я допускаю, что директор департамента Василий Потапович Жуков понятия не имел ни про африканскую чуму свиней, ни про обыкновенную, ни про оптимальные размеры санитарных зон. Просто потому, что этот человек не ветеринар. Он специалист по тракторам, по механизации сельского хозяйства, а, значит, его научили, что основа экономического успеха -- наименьший пробег машины.

Правда, Жуков в свое время удачно попал на должность директора "Беловежской пущи" -- когда земляк, тогдашний управделами президента Иван Титенков, решил, что заповедники вполне могут быть зоной хозяйственной деятельности. И дальше карьера пошла в самых разных областях, но неизменно вверх. И в Министерстве энергетики Жуков поработал, и заместителем управляющего делами президента.

На нынешнюю должность в департаменте он попал именно в 2011-м, когда только принималась программа строительства новых свинокомплексов и когда еще можно было сделать так, чтобы они размещались с учетом и интересов свиней, и интересов людей, и интересов государства. Однако не сделал. Оказался не компетентен? На тот момент мало проработал, не врубился? Ну, значит, за некомпетенцию главы ведомства должен отвечать тот, кто его назначал.

А вот Главный ветеринарный врач страны Юрий Алексеевич Пивоварчик вполне должен ответить сам за себя. С 2002 года возглавляет ветеринарную службу. За это время она не раз меняла названия и подчиненность, но не меняла руководителя. Именно г-н Пивоварчик готовил такие ветеринарные правила по выращиванию свиней, в которых вообще не прописано, на каком расстоянии от деревень комплексы должны находиться. Министр здравоохранения хоть километр отвел для защиты людей, а ветеринары для защиты свиней не отвели ничего. Указано, что комплексы должны строиться с подветренной стороны жилой застройки -- и только.

Зато сейчас главный ветврач вспомнил, что в радиусе пяти километров и люди, и "людские свиньи" представляют для таких производств непосредственную угрозу. И проявляет невиданную активность: нигде с таким остервенением не уничтожают свиней на частных подворьях, как в Беларуси. Может, Пивоварчику теперь медаль дать за то, что он столь бескомпромиссен? За то, что, наконец, увидел бомбу замедленного действия, заложенную под программу развития белорусского свинокомплекса в виде бабы Маниного поросенка.

Вот только бомбу эту он сам и заложил. Ведь нет никакой гарантии, что подобное не повторится. Так, в конце концов, сколько будет длится это свинство: когда каждый раз страдают ни в чем не повинные люди, но никогда нет наказанных за компанейшину, некомпетентность и головотяпство?

Светлана Калинкина

НАШЫ КОШТЫ

РАСІЙСКІ БІЗНЭСМЭН ШАКАВАНЫ КОШТАМІ НА БЕЛАРУСКІЯ ТАВАРЫ

Прадпрымальнік з Растова-на-Доне папракае дырэктараў беларускіх прадпрыемстваў у сквапнасці: «Беларускія сякеры і рыдлёўкі даражэй кітайскіх! Гэта шлях у нікуды »
Ліст бізнэсмэна апублікавала газета «Советская Беларусь» (www.sb.by)

«Расійскія эканамісты папярэджвалі, што на тэрыторыю краін Мытнага саюза хлыне паток танных тавараў з Польшчы, Турцыі і Кітая, з якімі будзе вельмі складана канкураваць і расійскім, і беларускім вытворцам. І што трэба рыхтавацца, каб сумесна супрацьстаяць гэтай экспансіі.

Ад беларускіх экспертаў, эканамістаў, прадпрымальнікаў чуваць толькі адно: «Нашым таварам нішто не пагражае. Паколькі яны пры высокай якасці танней на 30% расійскіх, на 20% - украінскіх і на 10% - кітайскіх. Наадварот, са здыманнем межаў і адменай пошлін пачнецца самы сапраўдны гандлёвы бум ».

Я з ліку многіх расійскіх прадпрымальнікаў, якія прыязджалі на беларускія заводы і вялікімі аб'ёмамі - на сотні мільёнаў рублёў - закуплялі для продажу ў Расіі рыдлёўкі, сякеры, трасы, вяроўкі, нажоўкі, пячное ліццё, газавыя балоны і многія іншыя тавары народнага спажывання. Усіх усё задавальняла.

І, здавалася б, дырэктарам прадпрыемстваў і чыноўнікам, якія адказваюць за вытворчасць тавараў народнага спажывання (ТНС), сам бог загадаў трымаць разумныя цэны і абавязкова даваць шырокую рэкламу сваім таварах. Ды яшчэ і з указаннем сваіх лагатыпаў, таварных знакаў і нанясеннем кляйма, што гэта зроблена менавіта ў Беларусі. Гэта вельмі важна. Паколькі да якасці беларускіх ТНС, у тым ліку інструменту, мэблі і многім іншым прамтавараў, традыцыйна быў высокі давер, прэтэнзій не было.

Але дырэктара пайшлі іншым шляхам: кошты на ТНС толькі за І паўгоддзе 2012 года сталі вышэй амаль у 2 разы. Беларуская рыдлёўка без ручкі каштавала для расейцаў 72 рублі, сёння - 96.

Кухонная сякера каштавала 94 рубля, стала 182, універсальны сякера была 182 рубля, стала 380. А расійская такі каштуе 185 рублёў, украінская - 164, кітайская - 154.

І па мностве іншых пазіцый цэны на ТНС такіх прадпрыемстваў, як Аршанскі і Кобрынскі інструментальныя заводы, Навагрудскі завод газавай апаратуры, Гомельскі завод «СІТА» і іншыя, выраслі на 50-100% і вышэй. Рэалізацыя іх на расійскім рынку практычна спынена. Чаму, пытаюся ў дырэктараў і намесьнікаў, цэны так рэзка пайшлі ўверх?

Адказваюць, што рабочым няма чым плаціць зарплату. На маё пярэчанне, што так яшчэ менш будзе грошай, калі з-за дарагоўлі вашыя тавары наогул перастануць купляць, не адказваюць, маўчаць.

Сёння ўсе гэтыя вашы эксперты і эканамісты маўчаць, не кажуць, чаму нават трактары і грузавікі прадаюцца ў нас з вялікай цяжкасцю. Страціць расейскі рынак лёгка, а вось вярнуцца назад будзе вельмі складана. Там усё ўжо і так занята кітайскімі таварамі. Нават у вашых ГУМе і ЦУМе кітайскія і нават расійскія ТНС прыкметна пацяснілі беларускія. Прычына ў цэнах і ў сквапнасці дырэктарскага корпуса. А гэта шлях у нікуды.

БЕЛАРУСЬ - ЕЎРОПА

БЕЛАРУСЬ - ДРУГАЯ СЯРОД САМЫХ КРЫМІНАЛЬНЫХ КРАІНАЎ ЕЎРОПЫ

Эксперты правялі даследаванне, у якім падлічылі, колькі зняволеных прыпадае на кожныя 100 тысяч жыхароў пэўнай краіны Еўропы. Дадзеныя па Беларусі несуцяшальныя.

Як ні спрабуюць ўлады прадставіць Беларусь «астраўком стабільнасці і правапарадку», статыстыка сведчыць пра адваротнае.

Як паведамляе Радыё Свабода са спасылкай на партал Hronika.info, сярод самых крымінальных краін Еўропы наша краіна займае другое месца. Пальма крымінальнага першынства - традыцыйна ў Расіі. Там налічылі каля 500 зняволеных на 100 тысяч грамадзян. Пры тым, што нормай лічыцца каля 70-80 чалавек на 100 тысяч насельніцтва краіны.

Адразу за Беларуссю ідуць Грузія і Азербайджан. Украіна займае дзесятае месца па колькасці зняволеных. У краіне на 100 тысяч грамадзян прыпадае 334 зняволеных.

Першае месца з канца заняла Ісландыя.

Паводле праведзеных падлікаў, у 20 з 47 краін, якія ўдзельнічаюць у даследаванні, адчуваюць недахоп месцаў у турмах. У гэтых краінах зняволеных больш, чым месцаў ва ўстановах пазбаўлення волі.

Характэрна, што барацьба са злачыннасцю - адна з любімых тым нарад і прэс-канферэнцый Аляксандра Лукашэнкі. Вось толькі словы пра спакойнай краіне, дзе «пануе парадак» і «не дапушчаны разгул крыміналу» моцна разыходзяцца з рэальным станам спраў.

Прыйшоўшы да ўлады ў «ліхія 90-я», кіраўнік дзяржавы так «здушыў» злачыннасць, што да 2006 году Беларусь заняла другое месца па забойствах сярод краін былога СССР, саступіўшы пальму першынства толькі Расіі (там на 100 тысяч чалавек налічвалася 27 забойстваў, у Беларусі - 9,68). Для параўнання, у «аранжавай» Украіне з яе «хаосам і разгулам крыміналу» (менавіта гэта ўбівалі ў галовы нам улады напярэдадні чарговых выбараў) гэты паказчык складаў 6,9. А ў суседняй Польшчы і таго менш - 1,2.

Не выглядала злачыннасць падушанай і да наступных выбараў. Калі яшчэ ў 1991 годзе колькасць усіх зарэгістраваных злачынстваў у Беларусі складала 81346, то ў 2009 годзе - 151 тыс. злачынстваў.

У 2012 годзе Беларусь зноў апынулася другі па ўзроўні злачыннасці пасля Расіі сярод краін СНД. Пакуль гэта адзіны «стабільны» паказчык.

НАШЫ ЗАРОБКІ

У 108 З 118 РАЁНАЎ БЕЛАРУСІ ЗАРОБАК НІЖЭЙШЫ ЗА СЯРЭДНІ ПА КРАІНЕ

Белстат апублікаваў дадзеныя аб сярэднім заробку ў раёнах Беларусі за май 2013. Агулам па краіне ён склаў 4 988 300 рублёў — $ 575.

Наколькі «сярэдняя тэмпературы бальніцы» адпавядае сітуацыі ў краіне, дэманструе наступны факт.

Больш за сярэдні беларускі заробак налічылі толькі ў Наваполацку, Мінску, Гродне, Гомелі, Жлобінскім, Рэчыцкім, Мазырскім, Дзяржынскім, Мінскім, Салігорскім і Смалявіцкім раёнах. А вось у 108 раёнах — менш за сярэдні заробак.

Згодна з падлікамі, самым багатым рэгіёнам краіны паранейшаму застаецца Салігорскі раён. Тут заробілі па 7 316 700 рублёў ($ 843,4 у эквіваленце).

Услед ідуць Наваполацк ($ 754), Мінск ($ 727) і Мазырскі раён ($ 636).

На адваротным баку спіса ўсё яшчэ Браслаўшчына ($ 391) і Лоеўшчына ($ 393). Астатнія раёны пераадолелі ў маі мяжу ў $ 400.

Ягор Марціновіч
«Наша Ніва»

ТАКАЯ АДУКАЦЫЯ

БЕЛАРУСЫ МАСАВА БЯГУЦЬ АД АЙЧЫННАЙ АДУКАЦЫІ

«Цяпер мы назіраем масавыя ўцёкі беларускіх маладых людзей за мяжу. Прычым тэмпы гэтага уцёкаў пагрозлівыя », - сцвярджае былы прарэктар Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта Уладзімір Дунаеў.

Па дадзеных за 2010 год, больш за 30 тысяч беларусаў вучыцца за мяжой, і за апошнія 5 гадоў іх колькасць вырасла ў тры разы.

«Многія праблемы выходзяць менавіта ад нізкай якасці адукацыі ... Хапае ўскосных сведчанняў таго, што якасць адукацыі ў нас нізкая. Больш за тое, яно з кожным годам пагаршаецца, з тым, хутчэй за ўсё, пагодзяцца многія. І сітуацыя патрабуе рашучых дзеянняў, каб павярнуць назад гэты працэс », - кажа Уладзімір Дунаеў.

Кожны з нас параўноўвае цяперашні стан вышэйшай адукацыі з часамі, калі мы скончалі ВНУ. У канцы 80-х - пачатку 90-ых ва ўсёй Беларусі было 80 тысяч студэнтаў, цяпер - каля 400 тысяч. Гэта не азначае, што разумных людзей стала ў пяць разоў больш - проста вышэйшая адукацыя даўно стала масавай:

«Мы працягваем лічыць вышэйшую адукацыю доляй эліты. А яна стала масава - не толькі ў Беларусі, але і ва ўсім свеце. Мы не можам выпасці з агульнага трэнду, і не трэба чакаць ад вышэйшай адукацыі таго, што яна магла раней даць крыху абраным. Гэта патрэбнасць сучаснага грамадства - масавая адукацыя, якая патрабуе новых формаў арганізацыі, новых канцэпцый, стратэгій. І агульнаеўрапейскі Балонскі працэс - як раз і ёсць адказ на гэтыя выклікі. Па мадэлях савецкай універсітэцкай адукацыі ўжо нельга вырашаць гэтыя праблемы », - адзначае эксперт.

Вышэйшая адукацыя ў Беларусі мае патрэбу ў рэформах, лічаць эксперты Еўрапейскага дыялогу па мадэрнізацыі для Беларусі, перш за ўсё трэба «змяніць сістэму кіравання вышэйшай адукацыяй". «Менавіта тут ключ да пазітыўных пераменаў. Пакуль сістэма застаецца аўтарытарнай, наўрад ці мы зможам дамагчыся сур'ёзных змяненняў у якасці адукацыі. Трэба падключаць да фарміравання адукацыйнай палітыкі розныя сацыяльныя групы нашага грамадства. Яна павінна ўлічваць інтарэсы тых, хто плаціць за адукацыю. У нас усё больш за вышэйшую адукацыю плацяць самі студэнты, а «музыку» па-ранейшаму заказвае дзяржава. Дзве трэціны студэнтаў вучацца на платных аддзяленнях, і яны павінны мець свой голас, магчымасць фармаваць адукацыйную палітыку », - падкрэсліў Уладзімір Дунаеў.

Беларусь - адзіная краіна на кантыненце, якая не ўваходзіць у гэта еўрапейскую прастору вышэйшай адукацыі.

«Беларускі выпадак сапраўды асаблівы. Мы - першая краіна, якой адмовілі ва уступленні ў Балонскі працэс. Нашы чыноўнікі лічылі, што нас прымуць такімі, якія мы ёсць - і не трэба будзе нічога мяняць. Ніхто асабліва і не заўважыў, як у 2009 годзе з Кодэкса аб адукацыі прыбралі артыкул «Універсітэцкая аўтаномія і акадэмічная свабода". І пры гэтым Міністэрства адукацыі спрабавала пераканаць еўрапейцаў, што «мы такія ж, як вы". І цяпер улада павінна вырашыць, што рабіць - махнуць рукой на Балонскі працэс і пакінуць усё, як ёсць, або падумаць, што зрабіць, каб стаць такімі, як усё ў Еўропе », - кажа эксперт.

Зараз абітурыенты могуць выбіраць-у Беларусі атрымліваць вышэйшую адукацыю, альбо за мяжой.

«Цяпер мы назіраем масавае ўцёкі беларускіх маладых людзей за мяжу. Прычым тэмпы гэтага уцёкаў пагражальныя. Ёсць такі паказчык, як каэфіцыент чыстай мабільнасці, які параўноўвае колькасць тых, хто заязджае ў краіну ў якасці замежнага студэнта, і тых, хто выязджае. Па апошніх дадзеных, гэта 2010 год, больш за 30 тысяч беларусаў вучыцца за мяжой. Прычым за 5 гадоў іх колькасць вырасла ў тры разы», - кажа Уладзімір Дунаеў.

Крыніца: www.belaruspartisan.org

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 16.08.2013 у 17.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.